

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **B.**, bývajúceho v Ž., proti odporcovi **K.**, so sídlom v Ž., **o neplatnosť skončenia štátnozamestnaneckého pomeru**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 8 C 182/2006, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2008 sp. zn. 9 Co 330/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. januára 2008 sp. zn. 9 Co 330/2007 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa návrhom z 29. novembra 2005 domáhal určenia neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru, určenia jeho trvania a náhrady ušlej mzdy za obdobie od 3. novembra 2005.

Okresný súd Martin medzitýmnym rozsudkom zo 14. mája 2007 č.k. 8 C 182/2006-107 určil, že skončenie štátnozamestnaneckého pomeru odporcu a navrhovateľa je neplatné a štátnozamestnanecký pomer naďalej trvá. Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že odporca pochybil tým, že nevydal rozhodnutie o kvalifikačnej skúške v súlade so všeobecnými predpismi o správnom konaní a tým, že sa nezaoberal odvolaním navrhovateľa proti rozhodnutiu kvalifikačnej komisie z 2. novembra 2005. Vzhľadom na to nemohlo dôjsť platne k zániku štátnozamestnaneckého pomeru. Pri rozhodovaní vychádzal z § 125 a § 126 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe, účinného ku dňu skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Žiline rozsudkom z 31. januára 2008 sp. zn. 9 Co 330/2008 rozsudok okresného súdu potvrdil a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Z dokazovania vykonaného prvostupňovým súdom mal preukázané, že navrhovateľ, zaradený u odporcu do prípravnej štátnej služby, nevyhoviel 2. novembra 2005

v rámci kvalifikačnej skúšky. Týmto dňom došlo podľa právneho názoru krajského súdu ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru podľa § 43 ods. 1 písm. a/ zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe v znení k 1. novembru 2005. Odvolací súd sa pri tom stotožnil s názorom, že došlo k odňatiu práva navrhovateľa domáhať sa preskúmania záverov kvalifikačnej komisie. Vzhľadom na to konštatoval, že „k zániku štátnozamestnaneckého pomeru došlo na základe zákona, sporná zostala skutočnosť, či navrhovateľ vykonal kvalifikačnú skúšku úspešne alebo neúspešne“. Ak odporca tvrdí, že nemusel vydať rozhodnutie o výsledku kvalifikačnej skúšky vo forme rozhodnutia podľa ustanovení zákona o správnom konaní, ale jej výsledok konštatoval iba v zápisnici, tento záver kvalifikačnej komisie nemohol byť ani postupom podľa ustanovení zákona o správnom konaní napadnutý opravným prostriedkom. Keďže § 125 ods. 2 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe neumožňoval preskúmanie výsledku kvalifikačnej skúšky na základe opravného prostriedku, poskytuje takúto ochranu práv súd (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Odvolací súd vzhľadom na to dospel k záveru, že v navrhovateľovom prípade doteraz nenastala podmienka pre skončenie štátnozamestnaneckého pomeru zo zákona, lebo sa právoplatne nerozhodlo o tom, že kvalifikačná skúška skončila výsledkom „nevyhovet“. Z tohto dôvodu nemohol ani platne skončiť štátnozamestnanecký pomer. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal dovolanie odporca, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podľa jeho názoru spočíva rozhodnutie odvolacieho súdu na nesprávnom právnom posúdení veci. Odvolací súd nesprávne vyložil § 125 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe, zároveň tiež odporcovi odňal reálnu a efektívnu možnosť konať pred súdom, predovšetkým právne i skutkovo argumentovať k vecnej a procesnej stránke rozhodovanej veci. Tým zaťažil konanie procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa o neplatnom skončení štátnozamestnaneckého pomeru bez toho, že by skúmal, či kvalifikačná skúška bola vykonaná v súlade so zákonom a že by spochybnil výsledok kvalifikačnej skúšky. Dovolateľ poukázal na § 125 ods. 2 zákona č. 312/2001 Z.z., z ktorého vyvodil, že veci, ktoré podľa tohto ustanovenia neboli predmetom konania vo veciach štátnozamestnaneckého pomeru, boli vyňaté nielen z tohto konania, ale aj zo správneho konania vo všeobecnosti. Zastával názor, že ak by ohľadne kvalifikačnej skúšky vydal rozhodnutie podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, konal by v rozpore so zákonom č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe.

Uznesenie kvalifikačnej komisie podľa § 22 ods. 3 zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe nemalo povahu rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odporcu ako neprípustné odmietnuť. Odporca nepreukázal, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom. Prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. nie je daná samotným tvrdením dovolateľa, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z procesných väd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Odporca dovolaním napadol rozsudok odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky niektorého z rozsudkov uvedených v citovaných ustanoveniach. Nejde o zmeňujúci rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd v tejto veci ešte nerozhodoval, a teda ani nevyslovil svoj právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil prípustnosť dovolania (§ 238 ods. 3 O.s.p.). So zreteľom na to prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p.

Dovolanie odporcu by vzhľadom na uvedené bolo procesne prípustné, len ak by v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k vade konania v zmysle § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či

konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle tohto ustanovenia, vyplýva pre dovolací súd z § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté procesnou vadou vymenovanou v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní namietané neboli a v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Vzhľadom na námietky dovolateľa a tiež s prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 O.s.p. sa dovolací súd zameril na skúmanie, či konanie nie je zaťažené procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je významná z tohto hľadiska, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznával.

Dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté procesnou vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd poukazuje na § 1 O.s.p., v zmysle ktorého Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so

všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď napríklad nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. augusta 2001 II. ÚS 14/2001, z 13. novembra 2002 II. ÚS 132/02, III. ÚS 171/2006 z 5. apríla 2007). Obsahom práva na súdnu ochranu v rámci spravodlivého procesu je i právo účastníka, aby sa jeho vec, ak to zákon pripúšťa, prejedнала v dvojinštančnom konaní; za porušenie tohto práva treba preto považovať aj nesprávny postup súdu, ktorý má za následok porušenie zásady dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania.

V prejednávanej veci súd prvého stupňa vyhovel návrhu, lebo na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že nedošlo k platnému skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru; odporca totiž v danom prípade nevydal o kvalifikačnej skúške rozhodnutie v súlade so všeobecnými predpismi o správnom konaní.

Odvolačný súd v potvrdzujúcom rozsudku (na rozdiel od tohto) na jednej strane uviedol, že došlo ku skončeniu štátnozamestnaneckého pomeru podľa § 43 ods. 1 písm. a/ zákona č. 312/2001 Z.z. o štátnej službe, na druhej strane ale konštatoval nesplnenie podmienky pre skončenie štátnozamestnaneckého pomeru (ním vyvozené z absencie rozhodnutia o tom, že kvalifikačná skúška skončila výsledkom „nevyhovel“). K tomuto „novému“ (a z hľadiska vyslovených právnych záverov tiež rozpornému) právnomu záveru obsiahnutému v uvedenom konštatovaní sa ale odporca nemal možnosť vyjadriť a ani mu nebolo umožnené predložiť dôkazy. Znemožnenie realizácie tohto procesného oprávnenia odporcu bolo dôsledkom nerešpektovania princípu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom. V dôsledku porušenia tejto zásady sa odporcovi odoprela možnosť prieskumu správnosti nových (z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom však rozhodujúcich) skutočností. Pokiaľ odvolací súd dospel k iným právnym záverom pri posúdení zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa, mal správne rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

So zreteľom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd svojím postupom odňal odporcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Uvedená procesná vada je nielen dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania, ale zároveň je tiež okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z týchto dôvodov napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok

V Bratislave 18. júna 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková